Կարգապահական գործ թիվ ԿԳ-26201

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի
կարգապահական հանձնաժողովի

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ ԱՆԺԵԼԱ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍԻ ԲՈՔՈՍՅԱՆԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ՀԱՐՑԸ ՔՆՆԱՐԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ
(ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԳՈՐԾՈՎ)

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի **(այսուհետ՝ Պալատ)** կարգապահական հանձնաժողովը **(այսուհետ՝ Հանձնաժողով)**, Հանձնաժողովի նախագահ՝ Տաթևիկ Շալջյանի, Հանձնաժողովի զեկուցող անդամ՝ Միքայել Դանիելյանի, Հանձնաժողովի անդամներ՝ Վերոնիկա Ալեքսանյանի, Վահե Աստվածատրյանի, Կարինե Բաղդասարյանի, Գուրգեն Թորոսյանի, Կարեն Խալաթյանի, Արաքս Վարդանյանի և Վահագն Քեշիշյանի կազմով,

Գրավոր ընթացակարգով քննության առնելով փաստաբան **Անժելա Հովհաննեսի Բոքոսյանին (այսուհետ՝ Փաստաբան կամ Պատասխանող)** (արտոնագիր՝ թիվ 2974) կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց՝

1. <u>Կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթը և հիմքը.</u>

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանական ակադեմիայի **(այսուհետ՝ Ակադեմիա)** ռեկտորի 30.04.2026թ. տեղեկանքի (մուտք Պալատ՝ 05.05.2026թ. № 1248-26) համաձայն՝ փաստաբան **Անժելա Հովհաննեսի Բոքոսյանը 2025թ. երկրորդ կիսամյակի (հուլիս-դեկտեմբեր)** ամիսներին չի մասնակցել պարտադիր վերապատրաստման որևէ դասընթացի:

2. <u>Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշումը.</u>

Պալատի նախագահի 04.06.2026թ. թիվ 348-Ա/ԿԳ-26201 որոշմամբ կարգապահական վարույթ է հարուցվել Փաստաբանի նկատմամբ՝ «Փաստաբանության մասին» օրենքի **(այսուհետ՝ Օրենք)** 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4.1 կետի, 45.12-րդ հոդվածի 2-րդ մասի և Պալատի ընդհանուր ժողովի 2019 թվականի հոկտեմբերի 19-ի թիվ 1-Լ որոշմամբ

հաստատված փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի (**այսուհետ՝ Կանոնագիրք**) 2.8.2 ենթակետի խախտման հատկանիշներով:

11.06.2026թ. կարգապահական գործի նախապատրաստումը հանձնարարվել է Պալատի աշխատակազմի սպասարկող անձնակազմի աշխատակից Ծովինար Քուրքչյանին **(այսուհետ՝ Աշխատակից):**

3. <u>Փաստաբանի համառոտ բացատրությունները.</u>

Սույն կարգապահական վարույթի օրինականությունն ապահովելու և արդարացի լուծման համար նշանակություն ունեցող հանգամանքները բացահայտելու նպատակով 07.07.2026 թվականին Փաստաբանին առաջարկվել է Օրենքի 39.5 հոդվածի 4-րդ մասին համապատասխան, գրությունը ստանալու պահից մեկշաբաթյա ժամկետում ներկայացնել կարգապահական վարույթի համար անհրաժեշտ ապացույցներ, սակայն այդպիսիք չեն ներկայացվել:

4. <u>Պալատի աշխատակազմի սպասարկող անձնակազմի Աշխատակցի եզրակացությունը և գործի հանձնումը Հանձնաժողովին.</u>

Գործի նախապատրաստման արդյունքում Աշխատակիցը 07.08.2026թ. կազմել է եզրակացություն:

Սույն կարգապահական գործը 07.08.2026թ. հանձնվել է Հանձնաժողովին:

Հանձնաժողովը 10.08.2026թ. կարգապահական գործն ընդունել է վարույթ, նշանակել է զեկուցող, ինչպես նաև կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցի մասին որոշման հրապարակման օր, այն է՝ 09.10.2026թ.:

5. <u>Գործի հանգամանքները՝ առկա ապացույցների վկայակոչմամբ.</u>

Հանձնաժողովը, ուսումնասիրելով գործում առկա գրավոր փաստաթղթերը, հաստատված է համարում հետևյալ փաստերը.

1) 2025թ. երկրորդ կիսամյակի **(հուլիս-դեկտեմբեր՝ ներառյալ)** ընթացքում Պալատի, Ակադեմիայի և Պալատի կողմից սահմանված կարգով հավատարմագրված կազմակերպությունների կողմից կազմակերպվել է 61 (վաթսունմեկ) վերապատրաստման դասընթաց: *Նշված փաստը հաստատվում է Պալատի աշխատակազմի ղեկավարի և վերապատրաստման հարցերով համակարգողի 05.08.2026թ. տեղեկանքով:*

2) Փաստաբանը 2025թ. երկրորդ կիսամյակի (հուլիս-դեկտեմբեր) ամիսներին չի մասնակցել պարտադիր վերապատրաստման որևէ դասընթացի: *Սույն փաստը հաստատվում է ՀՀ փաստաբանական ակադեմիայի ռեկտորի 30.04.2026թ. տեղեկանքով:*

3) Փաստաբանը չի պարտավորվել 2025 թվականի երկրորդ կիսամյակի ամիսներին չանցած նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացների ժամերն անցնել հաջորդ կիսամյակում և այդ մասին չի ներկայացրել դիմում կամ որևէ այլ փաստաթուղթ: *Նշված փաստը հաստատվում է հակառակի մասին ապացույցների բացակայության հիմքով:*

4) Պալատի խորհրդի 13.01.2023թ. թիվ 2/5-Լ որոշման ուժի մեջ մտնելուց հետո Փաստաբանի նկատմամբ նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթաց չանցնելու հիմքով վարույթը հարուցվել է առաջին անգամ: *Սույն փաստը հաստատվում է Պալատի աշխատակազմի ղեկավարի կողմից տրված տեղեկանքով:*

6. <u>Հանձնաժողովի պատճառաբանված եզրակացությունը և որոշումը.</u>

Հիմք ընդունելով Հանձնաժողովի կողմից հաստատված փաստերը, կարգապահական գործը նախապատրաստող Աշխատակցի եզրակացությունը և քննարկվող իրավահարաբերությունները կարգավորող կանոնները՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ Փաստաբանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ.

Օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետի համաձայն՝ *Փաստաբանների պալատի խնդիրներն են, ի թիվս այլնի, կազմակերպել փաստաբանի ունկնդիրների մասնագիտական ուսուցումը և փաստաբանների վերապատրաստումը:*

Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4.1 կետի համաձայն՝ *փաստաբանը պարտավոր է սահմանված կարգով և ժամաքանակով մասնակցել սույն օրենքով նախատեսված վերապատրաստման դասընթացներին, բացառությամբ սույն օրենքով կամ փաստաբանների պալատի կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերի:*

Օրենքի 45.12 հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ *Փաստաբանը պարտավոր է անցնել փաստաբանների պալատի խորհրդի սահմանած կարգով և ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացներ, որոնք չեն կարող երկու տարվա ընթացքում քառասունութ ժամից պակաս լինել:*

Կանոնագրքի 2.8.2 ենթակետի համաձայն՝ *փաստաբանը պարտավոր է Պալատի խորհրդի կողմից սահմանված կարգով և ժամաքանակով մասնակցել Օրենքով նախատեսված վերապատրաստման դասընթացներին:*

Պալատի խորհրդի 13.01.2023թ. «Փաստաբանների վերապատրաստման, դրա համար անհրաժեշտ վճարների չափը սահմանելու և վճարելու կարգը հաստատելու մասին» թիվ 2/5-Լ որոշման հավելվածի (**այսուհետ՝ Կարգ**) 9-րդ կետի համաձայն՝ *յուրաքանչյուր կիսամյակի (վեց ամսվա) համար փաստաբանը պետք է անցնի **նվազագույնը** 12 (տասներկու) ակադեմիական ժամ (այսուհետ՝ ժամ, 1 (մեկ) ակադեմիական ժամը հավասար է 40 (քառասուն) րոպեի) ժամաքանակով (այսուհետ՝ Նվազագույն ժամաքանակով) վերապատրաստման դասընթացներ:*

Կարգի 8-րդ կետի համաձայն՝ *վերապատրաստման դասընթացները կազմակերպվում են ըստ կիսամյակների, բացառությամբ Կարգով նախատեսված դեպքերի: Կիսամյակի հաշվարկը՝ ա) սկսվում է հունվար ամսից և ավարտվում հունիսին (ներառյալ), կամ բ) սկսվում է հուլիս ամսից և ավարտվում դեկտեմբերին (ներառյալ):*

Կարգի 46-րդ կետի համաձայն՝ *նախկինում վերապատրաստում չանցնելու հիմքով կարգապահական պատասխանատվության չենթարկված փաստաբանի նկատմամբ առաջին անգամ կարգապահական վարույթ չի հարուցվում հաշվետու կիսամյակի համար Նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթաց չանցնելու հիմքով, եթե նա գրավոր դիմում (այդ թվում՝ էլեկտրոնային փոստի միջոցով) է ներկայացրել ՀՀ փաստաբանական ակադեմիայի ռեկտորին կամ ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահին՝ պարտավորվելով հաշվետու կիսամյակում չանցած վերապատրաստման դասընթացների ժամերն անցնել հաջորդ կիսամյակում:*

Կարգի 47-րդ կետի համաձայն՝ *Նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթաց չանցնելու հիմքով փաստաբանի նկատմամբ առաջին անգամ հարուցված*

կարգապահական վարույթը կարճվում է, եթե նա գրավոր դիմում (այդ թվում՝ էլեկտրոնային փոստի միջոցով) է ներկայացրել ՀՀ փաստաբանների պալատի կարգապահական հանձնաժողովին՝ պարտավորվելով հաշվետու կիսամյակում չանցած Նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացների ժամերն անցնել հաջորդ կիսամյակում և եթե նա չի օգտվել Կարգի 46-րդ կետով նախատեսված հնարավորությունից:

Կարգի 48-րդ կետի համաձայն՝ *Կարգի 46-րդ կամ 47-րդ կետերում նշված փաստաբանի դիմումը՝ հաջորդ կիսամյակում վերապատրաստման դասընթացներն անցնելու վերաբերյալ՝ առաջացնում է նշված ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու պարտականություն: Կարգի 46-րդ կամ 47-րդ կետում նշված հիմքով հաջորդ կիսամյակում վերապատրաստման դասընթացին մասնակցելու դեպքում, փաստաբանը պետք է նախապես գրավոր տեղեկացնի ՀՀ փաստաբանների պալատի աշխատակազմի ղեկավարին՝ նշելով դասընթացի թեման, դասընթացի ամսաթիվը և մասնակցության հիմքը:*

Փաստաբանի մասնագիտական բարձր որակավորումը և իր պարտականությունների բարեխիղճ կատարումը փաստաբանության ինստիտուտի հանրային ընկալման առանցքային տարրերից են, որոնց բացակայությունն արժեզրկում է փաստաբանի՝ որպես իրավապաշտպան և արդարադատության կայացմանը նպաստող գործառույթներ իրականացնող անձի հասարակական նշանակությունը:

Փաստաբանի վարքի նկատմամբ հարաբերականորեն խիստ սահմանափակումները պայմանավորված են փաստաբանի մասնագիտության առանձնահատուկ բնույթով և հանրային բարձր կարգավիճակով, որը պայմանավորված է փաստաբանության՝ որպես իրավապաշտպան գործունեության մեծ կարևորությամբ:

Այս համատեքստում, առանձնակի նշանակություն է ձեռք բերում փաստաբանների շարունակական վերապատրաստումը, որը հանդիսանում է Օրենքով ամրագրված՝ Պալատի կարևոր խնդիրներից մեկը: Ըստ այդմ, նշված խնդրի իրականացման ապահովման համար Օրենքը սահմանել է ոչ միայն վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու փաստաբանների պարտավորությունը, այլ նաև լիազորել է Պալատի խորհրդին, ի թիվս այլնի, նաև սահմանել փաստաբանների վերապատրաստման կարգն ու ժամաքանակը:

Նշվածի հաշվառմամբ, Կարգն իր հերթին կարգավորելով նաև փաստաբանների վերապատրաստման դասընթացներ անցնելու, այդ թվում՝ ընթացակարգի, ժամկետների, ժամերի հաշվարկի առանձնահատկությունները, սահմանել է, որ վերապատրաստման դասընթացները կազմակերպվում են ըստ կիսամյակների և ներառում են նվազագույնը 12 ակադեմիական ժամ (1 ակադեմիական ժամը հավասար է 40 րոպեի), որը փաստաբանը պետք է անցնի տվյալ կիսամյակի ընթացքում:

Ընդ որում, չնայած նրան, որ սահմանված Կարգով և ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացներին չմասնակցելն ինքնին հանդիսանում է կարգապահական խախտում և փաստաբանի համար առաջացնում է բացասական հետևանք կարգապահական տույժի տեսքով, այնուամենայնիվ, Կարգը նախատեսել է որոշակի պայմաններ, որոնց միաժամանակյա առկայության դեպքում Պալատի Հանձնաժողովն իրավասու է կարճել վերապատրաստում չանցնելու հիմքով փաստաբանի նկատմամբ հարուցված կարգապահական վարույթը:

Մասնավորապես, Հանձնաժողովը նշված վարույթը կարող է կարճել, եթե՝

- փաստաբանի նկատմամբ նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման

դասընթաց չանցնելու հիմքով վարույթը հարուցվել է առաջին անգամ,

- փաստաբանը գրավոր դիմում է ներկայացրել Հանձնաժողովին՝ պարտավորվելով հաշվետու կիսամյակում չանցած նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացների ժամերն անցնել հաջորդ կիսամյակում,
- փաստաբանը չի օգտվել Կարգի 46-րդ կետով նախատեսված հնարավորությունից:

Հարկ է ընդգծել, որ Կարգի վկայակոչված 47-րդ կետի կիրառման արդյունքներով փաստաբանի համար առաջացնում է նշված ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացներին հաջորդ կիսամյակում մասնակցելու պարտականություն, որը ենթակա է կատարման փաստաբանի ընթացիկ պարտավորության հետ զուգահեռ:

Հանձնաժողովն արձանագրում է, որ 2025թ. երկրորդ կիսամյակի (հուլիս-դեկտեմբեր) ամիսներին Պալատը կազմակերպել է 61 (վաթսունմեկ) վերապատրաստման դասընթաց:Ընդ որում, թեմաները նախապես հաստատված և տեղադրված են եղել Պալատի կայքում, ինչպես նաև Պալատը մշտապես էլեկտրոնային փոստի միջոցով փաստաբաններին տեղեկացնում է վերապատրաստման դասընթացների ժամանակացույցի և առարկաների ցանկի վերաբերյալ, որպեսզի փաստաբանները կարողանան ընտրել իրենց հարմար առարկաները: Այս համատեքստում, Հանձնաժողովն արձանագրում է, որ իրազեկված լինելով կամ առնվազն պարտավոր լինելով իրազեկված լինել Օրենքով ամրագրված վերապատրաստում անցնելու իր պարտականության մասին, ինչից բացի նաև հավելյալ ծանուցվելով վերապատրաստման դասընթացների առկայության, բովանդակության, ժամանակի ու այլնի մասին՝ Փաստաբանը խախտել է իր այդ պարտականությունը և չի մասնակցել 2025թ. երկրորդ կիսամյակի (հուլիս-դեկտեմբեր) ամիսներին պարտադիր վերապատրաստման որևէ դասընթացի:

Հանձնաժողովը նաև արձանագրում է, որ Փաստաբանը օբյեկտիվորեն ունեցել է հնարավորություն հաշվետու ժամանակահատվածում անցնելու տվյալ կիսամյակի համար պարտադիր 12 (տասներկու) ակադեմիական ժամ ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացները, սակայն չի կատարել օրենքով նախատեսված պարտականությունը:

Միաժամանակ, չնայած Կարգի գործող իրավակարգավորումներին, Փաստաբանն ընդհուպ մինչև սույն կարգապահական վարույթի ավարտը Հանձնաժողովին չի ներկայացրել է դիմում՝ չանցած նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթացների ժամերը հաջորդ կիսամյակում անցնելու մասին, որպիսի պայմաններում Հանձնաժողովը, գնահատելով սույն կարգապահական գործի քննության ընթացքում ձեռք բերված նյութերը, գալիս է այն եզրահանգման, որ Փաստաբանի վարքագծում **առկա են Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4.1 կետի, 45.12-րդ հոդվածի 2-րդ մասի** և **Կանոնագրքի 2.8.2 ենթակետի խախտման հատկանիշները, իսկ կարգապահական վարույթը կարճելու հիմքեր՝ այդ թվում նաև Կարգի 46-48 կետերի համատեքստում, առկա չեն, քանզի առկա չեն Փաստաբանի մեղքի առկայությունը հերքող ապացույցներ, իսկ վերապատրաստում չանցնելու հիմքով կարգապահական վարույթը Փաստաբանի նկատմամբ առաջին անգամ հարուցվելու պայմաններում վերջինս չի ներկայացրել Կարգի 47-րդ կետով նախատեսված դիմումը**:

7. <u>Կարգապահական տույժի ընտրությունը.</u>

Անդրադառնալով նշանակվող կարգապահական տույժի տեսակին՝ Հանձնաժողովն արձանագրում է հետևյալը:

Օրենքի 39.10 հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *փաստաբանի կարգապահական*

պատասխանատվության հարցը քննելուց հետո փաստաբանների պալատի կարգապահական հանձնաժողովը կարող է փաստաբանի նկատմամբ կիրառել կարգապահական տույժերի հետևյալ տեսակներից մեկը, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված դեպքի.

1) նկատողություն.

2) խիստ նկատողություն.

3) լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցել.

4) տուգանք.

5) փաստաբանի արտոնագրի գործողության դադարեցում:

Օրենքի 39.10 հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ *փաստաբանի նկատմամբ կիրառվող կարգապահական տույժը պետք է համաչափ լինի կատարված խախտմանը: Կարգապահական տույժ կիրառելիս փաստաբանների պալատի կարգապահական հանձնաժողովը հաշվի է առնում նաև խախտման հետևանքները, փաստաբանի անձը, մեղքի աստիճանը, առկա տույժերը, փաստաբանին բնութագրող ուշադրության արժանի այլ հանգամանքներ:*

Այսպիսով, հաշվի առնելով վերոնշյալ հանգամանքները, նկատի ունենալով խախտման հետևանքները, Փաստաբանի անձը, մեղքի աստիճանը, առկա տույժերը և բնութագրական այլ տվյալները, ինչպես նաև այն, որ Պալատի խորհրդի 13.01.2023թ. թիվ 2/5-Լ որոշման ուժի մեջ մտնելուց հետո Փաստաբանի նկատմամբ նվազագույն ժամաքանակով վերապատրաստման դասընթաց չանցնելու հիմքով վարույթը հարուցվել է առաջին անգամ, Հանձնաժողովը գտնում է, որ սույն կարգապահական գործով Փաստաբանի նկատմամբ որպես հիմնական տույժ պետք է կիրառել ամենամեղմ՝ «նկատողություն» կարգապահական տույժի տեսակը:

Միաժամանակ, հաշվի առնելով, որ Փաստաբանի կողմից թույլ տրված խախտումն անմիջականորեն կապված է մասնագիտական շարունակական վերապատրաստման պարտականության չկատարման հետ, ինչպես նաև այն, որ հաշվետու կիսամյակի ընթացքում նա չի անցել սահմանված նվազագույն՝ 12 ակադեմիական ժամ վերապատրաստումը, Հանձնաժողովը գտնում է, որ, խախտման հետևանքների վերացման տեսանկյունից, միայն հիմնական կարգապահական տույժի կիրառումը բավարար չէ: Ուստի, խախտման բնույթին համարժեք արձագանք ապահովելու և հետագայում նման խախտումները կանխելու նպատակով Հանձնաժողովը նպատակահարմար է գտնում կիրառել նաև լրացուցիչ կարգապահական տույժ՝ լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցելու պարտականություն՝ 4 ակադեմիական ժամ ժամաքանակով՝ «Դեոնթոլոգիա» թեմայով:

Ելնելով վերոշարադրյալից և ղեկավարվելով Օրենքի 11.1-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 39.7.-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին կետի, 39.10.-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 3-րդ կետերի պահանջներով, Հանձնաժողովը՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց՝

1. Փաստաբան Անժելա Հովհաննեսի Բոքսյանի (արտոնագիր թիվ 2974) նկատմամբ կիրառել կարգապահական տույժ՝ «նկատողություն», ինչպես նաև լրացուցիչ տույժ՝ «պարտադիր վերապատրաստման դասընթացների մասնակցություն»՝ 4 ակադեմիական

ժամ ժամաքանակով՝ «Դեոնթոլոգիա» թեմայով՝ Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4.1 կետի, 45.12-րդ հոդվածի 2-րդ մասի և Կանոնագրքի 2.8.2 ենթակետի խախտման համար:

2. Հանձնարարել Հանձնաժողովի նիստերի քարտուղարին՝ սույն որոշման մասին իրազեկել Փաստաբանին:

Ծանոթություն. Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդ կամ դատական կարգով այն ստանալու օրվանից մեկամսյա ժամկետում: Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն Փաստաբանի կողմից ստանալու հաջորդ օրվանից:

ՀՀ փաստաբանների պալատի
կարգապահական հանձնաժողովի
նախագահ՝ **Տաթևիկ Շալջյան**

Թիվ ԿԳ-26201-2-Ա
09 հոկտեմբերի 2026թ.
ք.Երևան